

Namens VTN / IVN / SBB welkom en veel wandelplezier tijdens deze boomsoort-zoek-wandeling.

Ter gelegenheid van het IVN-Bomenfestival 26 september 2021, IVN/VTN werkgroep Cadier en Keer. Lengte +/- 4 km. Beneden staan foto's van veel van de bomen en struiken die jullie tijdens de bomenwandeling opvolgend zullen tegenkomen. Het nummer van de foto verwijst steeds naar een tekst met de naam van de boom of struik en een korte toelichting over de soort of andere natuur gerelateerde onderwerpen.

>>> **Volg het VTN-wandelpad tot aan het eind.**

1.

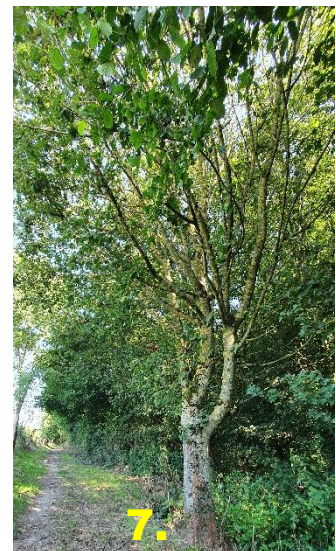
2.

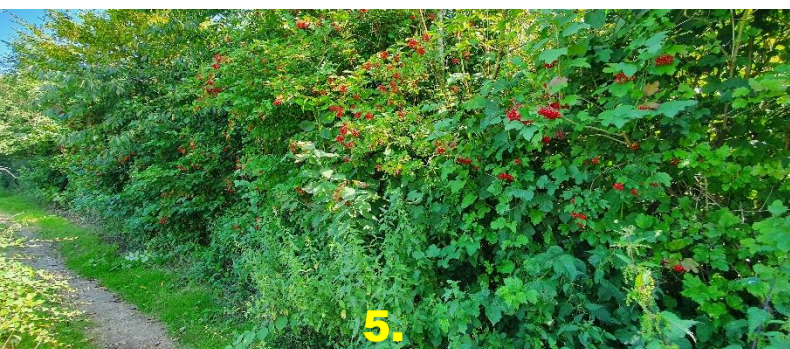
3.

4.

7.

5.

6.

8.

9.

10

11

12

13

14

1. **Haagbeuk.** Veel voorkomend in het Savelsbos. Kan tot 15-25 m hoog worden. Is eenhuizig: de mannelijke en vrouwelijke bloemen zitten op dezelfde boom.
 2. **Jonge zieke Es.**
 3. **Jonge "gezonde" Es.** Komt op veel plaatsen spontaan op.
 4. **Boswilg.** Veel spontaan opkomend. Enkele oudere bomen langs het VTN-wandelpad.
 5. In de bosstrook staat ook (aangeplante) **Gelderse roos**, die in deze bosranden wel thuishoort.
 6. **Gelderse roos.** In het najaar met fraaie rode bessen die lijsterachtigen en andere vogels lekker vinden.
 7. **Spaanse aak.** Wordt ook in hagen gebruikt, maar kan als deze de kans krijgt ook als boom uitgroeien.
 8. **Taxus.** Deze is in de strook aangeplant omdat deze soort in zeldzame gevallen ook wel spontaan in dit bostype (Eiken-Haagbeukenbos) voorkomt.
 9. **Vlier.** Vooral als pionier soort veel opkomend. De zwarte bessen hebben een sterke smaak.
 10. **Hazelaar.** Deze kan als struik toch best heel hoog worden en draagt als vrucht heerlijke hazelnoten.
 11. **"Gezonde" Es.**
 12. **Zieke Es.** Veel Essen hebben last van de Essentakziekte. Bladeren, takken en zelfs de stam van aangetaste bomen kleuren bruin en sterven af. De ziekte wordt veroorzaakt door een schimmel met de naam *Chalara fraxinea*.
 13. **Hulst.** Is aangeplant in de bosstrook omdat deze voor het Eiken-Haagbeukenbos kenmerkend is.
 14. **Zoete kers, of Boskriek.** Tijdens de bloei in het voorjaar geeft hij onze bossen een vrolijk extra cachet en vormt hij een karakteristiek element van de Zuid-Limburgse (helling)bossen.
 15. In begin 2000 aangelegde bosstrook van 25 m breed i.v.m. ruilverkaveling.
 16. Deze rechtlijnig aangeplante bosstrook is nu zo'n 20 jaar jong/oud.
- >>> **Aan het eind van het VTN-wandelpad loopt u rechtdoor het hellingbos Keerebösj naar Reinsbèrg. Bij het dalen: LET OP! Het kan er glad zijn, met soms een uitstekende wortel of slechte, kapotte of geen traptreden.**

17-19: EEN ZOEKPLAATJE!

21.

Sfeerplaatje 24

22.

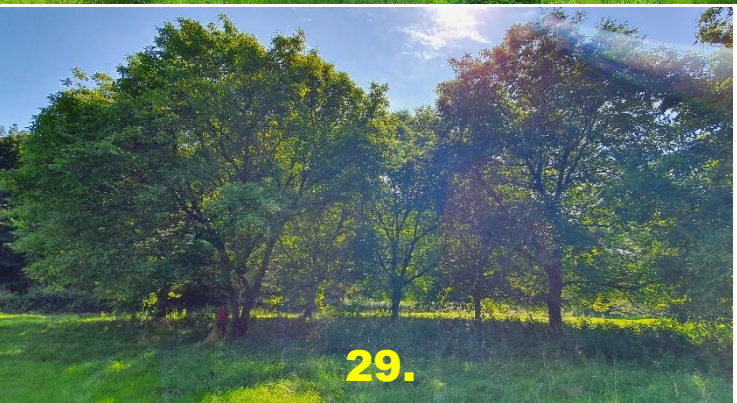

23.

25.

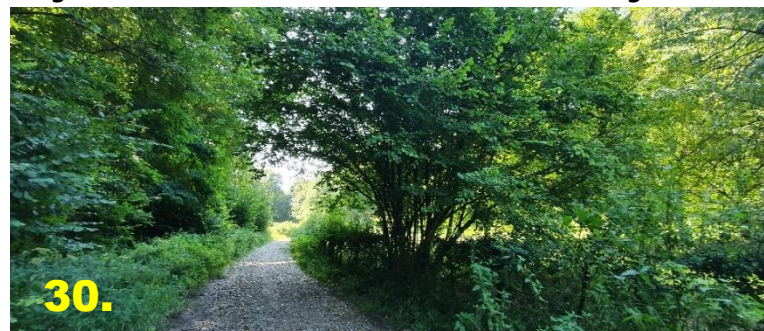
17. **Esdoorn.** Een snelgroeende boom tot wel 35-40 m. Het Esdoornblad is het vlaggensymbool van Canada.
18. **Populier.** De snelgroeende populier kan tot 40 m hoog worden en een maximale leeftijd van ongeveer tweehonderd jaar bereiken. Voor een goede groei hebben Populieren veel licht nodig.
19. **Zomereik:** Het steeltje van het blad is kort maar daarentegen is het steeltje van de eikel lang. Geheel tegenovergesteld aan de Wintereik, die in de winter ook nog zijn bladeren behoudt.
20. **Zomereik:** Een zeer lang levende, Europese, hardhout leverende boom.
21. Kroon van een **Zomereik.** De bladeren van de Zomereik verteren zeer moeilijk wat zijn invloed heeft op de strooisellaag in het bos.
22. **Zomereik:** Is een zeer lang levende, Europese, hardhout leverende boom.
23.? Kennen jullie deze.....?
24. Sfeerplaatje.
25. Als een boom "gewond wordt" aan zijn schors/bast dan gaat hij daar cambium produceren. Dat is een weefsel laag die door deling van weefsel nieuwe (bast)cellen aanmaakt. Om de wond vormt zich een nieuwe bast- en houtlaag en zo geneest de wond, net als bij mensen.

>>> *Ga door de stegel en loop rechtdoor door het weiland naar beneden.....*

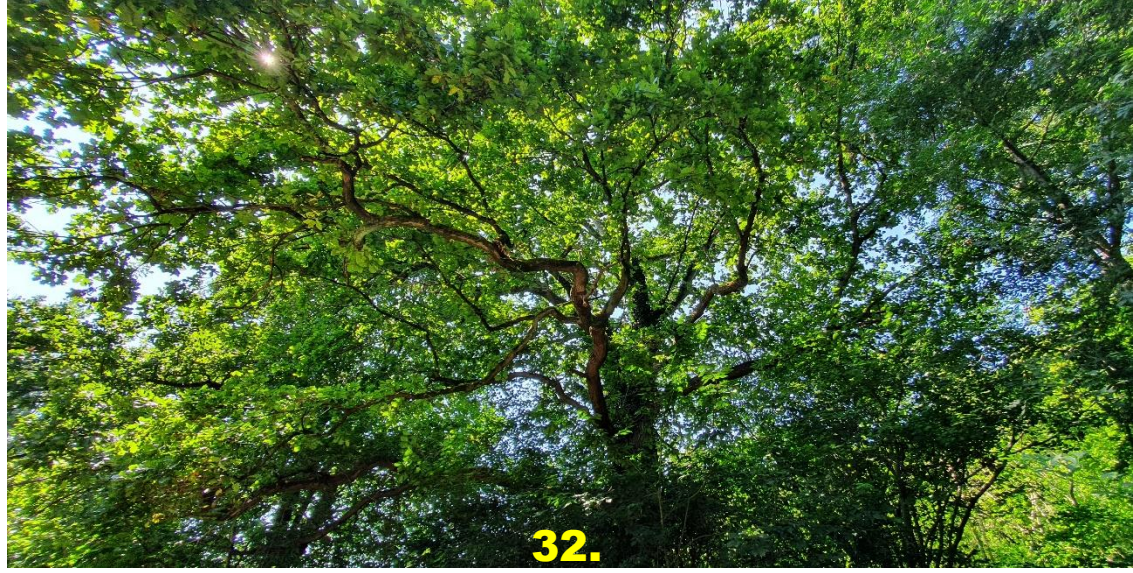
26. **Haagbeuk.**
27. **Es. Volgroeid.**
28. **Ruwe berk.** Komt van nature in heel Europa en delen van Azië voor. Wordt ook wel 'Zilverberk' genoemd.
29. **Walnoot.** Behoort tot de Okkernootfamilie. Hij kan een hoogte van 30 m bereiken en een meer dan 10 meter brede kroon ontwikkelen. Hij geeft heerlijke vruchten met een harde schil en zacht groene buitenschil (bolster).

>>> *.....en ga dan weer door een stegel. Loop op de onverharde weg naar het westen. Je kunt ook naar de eerstvolgende boom op de foto zoeken en daar heen lopen en de weg vervolgen tot*

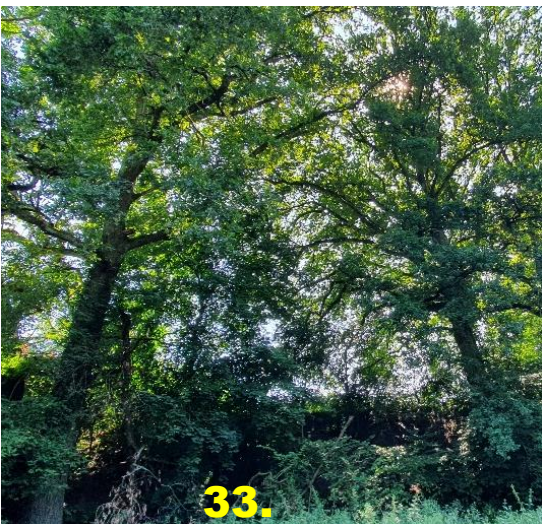

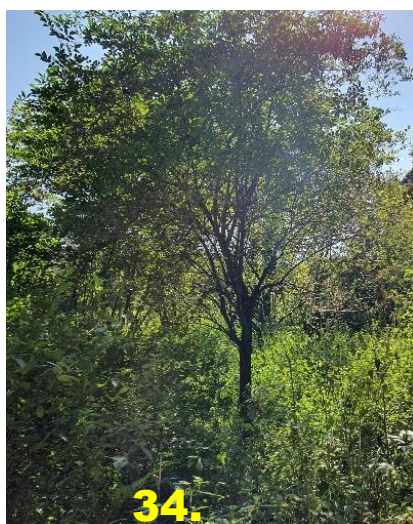
31.

32.

33.

34.

35.

36.

Poelen die op de onverharde weg ontstaan blijken een nuttige functie te hebben: hier ontwikkelen zich Geelbuikvuurpadden. Daarom is er een wandelpad in het weiland, parallel aan de weg, via het houten klaphekje te betreden.

30. Haagbeuk. / 31. Spaanse aak. / 32. Zomereik. / 33. Zomereik. / 34. Vlier. / 35. Esdoorn.

36. Knot-es. Knotbomen hebben een hoge natuurwaarde. Vooral oudere knotbomen bieden aan allerlei planten, dieren en insecten leef-, broed-, schuil-, overnachtings- en voedselgelegenheid – ook kunnen er bijzondere varens, bladmossen en korstmossen voorkomen. Daarnaast dragen knotbomen bij aan een aantrekkelijk landschap en het behoud van cultuurhistorische waarden, doordat ze vroeger voor gebruikshout zorgden.

37. >>> *Rechts aanhouden.*

38

39.

40.

38. Populier.

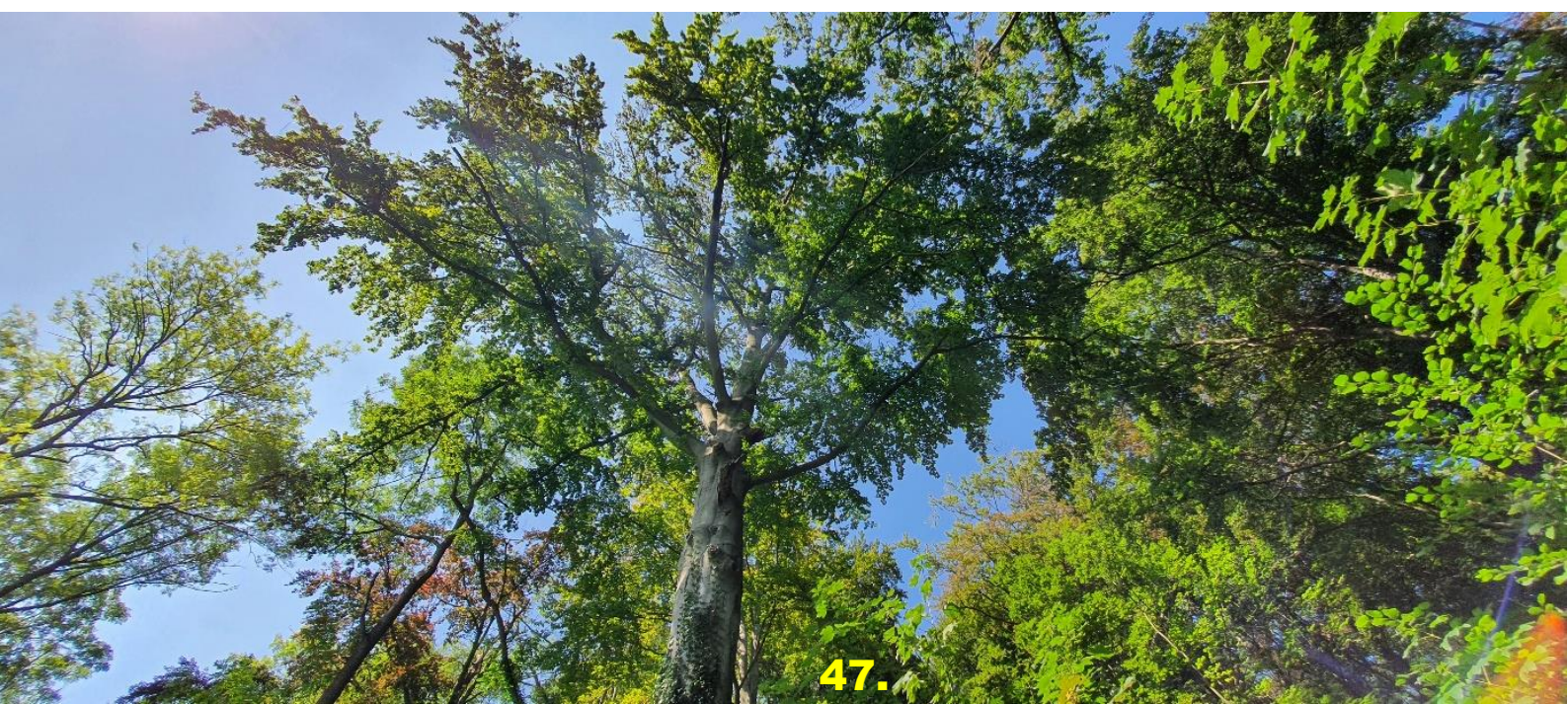
39. Dood hout doet leven.

40. Boswilg.

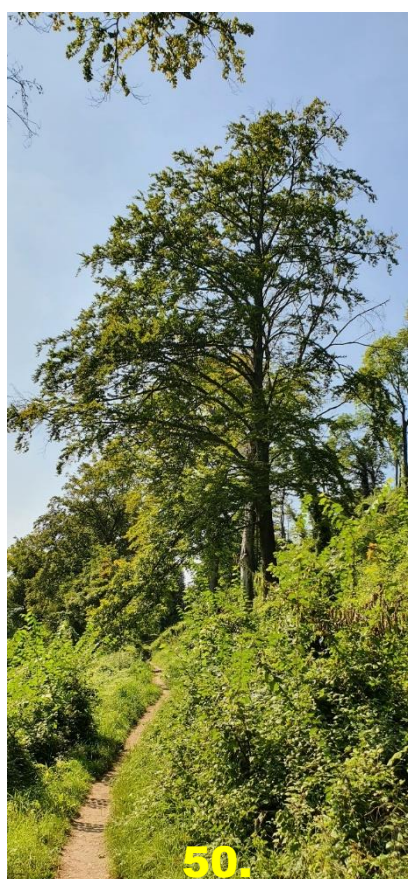
41. Robinia /Acacia.
Een ingeburgerde exoot. De bloemen van de Robinia leveren **nectar**, dat door bijen wordt verwerkt tot acaciahoning.

41.

47.

41, 43-47, 49-50. Beuk. 42. Esdoorn. 48. Rode beuk.

De Beuk is een van nature in Europa voorkomende soort die ook in Nederland inheems is. Hij kan hoog worden, tot zo'n 45 meter. De stam is glad en grijs en de bast is dun, waardoor de boom bij plotse blootstelling aan zonlicht (b.v. na kap van naburige bomen) gevoelig is voor schorsbrand. De Beuk gedijt goed op vochthoudende, goed doorlatende, kalkrijke, leemhoudende grond. Bij ons is de kalkrijke ondergrond goed te zien aan de aanwezige mergelgrotten en holen. Het 4-10 cm grote blad is licht gegolfd, licht glanzend en veernervig, met ongetande rand. Hij komt in twee kleuren voor: de gewone groene (inheemse) Beuk en de Rode beuk, genoemd naar de kleur van het blad. In het voorjaar loopt de Beuk uit met lichtpaars, behaard blad. In de loop van de zomer kleurt de Rode beuk terug naar bruin-groene tinten. De herfstkleur is vaak intenser dan de bladverkleuring van de groene Beuk. Beukennotjes zijn eetbaar.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

Huize de Beuk (55, 56) is een oude boswachterswoning op de *Rieseberg* (Riesenberg) bij Gronsveld die al in 1848 werd gebouwd. Het pand is opgetrokken uit kalksteen. De naam komt van de eerste bewoners, de familie Beuken. Tussen 1848 en 1938 werd het pand door drie generaties Beuken als bos-of veldwachter bewoond. In 1955 vertrok de familie Aarts, de laatste bewoners. In 1959 kwam het gebouw in het bezit van Staatsbosbeheer die het gebruikte als weekendverblijf voor personeel. In 1989 werd Huize de Beuk gerestaureerd door de Heemkundestichting Grueles en leden van de Wildbeheereenheid Savelsbos.

57.

51. Beuk. 52. Esdoorn. 53. Pimpernoot. De Pimpernoot is een forse struik tot kleine boom, die vroeger vaker werd aangeplant. De bruine, vrijwel ronde zaden, die ook wel "noot" genoemd worden, bevinden zich in een doosvrucht. Deze zaden werden als kralen gebruikt en tot paternoster/rozenkrans geregen.

54. Esdoorn. 55. Zwarte walnoot. Deze oorspronkelijk uit Noord-Amerika afkomstige boom wordt hier soms aangeplant. Hij vraagt een vochthoudende, vruchtbare en kalkrijke bodem waar hij diep kan wortelen. Dat krijgt hij hier – zie maar eens hoe groot hij is geworden! De noot is wel eetbaar maar heel moeilijk te kraken en of hij net zo lekker smaakt als zijn familiegenoot de walnoot.....?

57. Waarschijnlijk Hollandse linde, een kruising tussen **Zomerlinde** (Grootbladige linde) en **Winterlinde** (Kleinbladige linde). Er zijn veel varianten die vaak moeilijk te determineren zijn. Lindes kunnen 30-40 m hoog worden.

58. >>> Hier Rechtsaf.

59.

60.

61.

62.

64.

63.

65.

66.

59. En mooi laag vertakte **Beuk**. 60. Onbekend wat met deze **Beuken** aan de hand is, SBB stelt een onderzoek in.

61. **Tamme kastanje** kan tot 25-35 m hoog worden en enkele eeuwen oud. Hij geeft heerlijke eetbare kastanjes als vrucht. Gepofte kastanjes zijn een lekkernij.

62. Een jonge uitschietende **Kastanje**. 63. **Zoek dit schilderij...**

64. Schilderij niet gevonden TIP! Enkele tientallen meters voor deze verrotte boomstam. 65. Door brandstichting (vandalisme) is de schors, bas en kernhout aangetast alleen de solidaire bijtjes en insecten varen er wel bij want hij is een insecten / bijen kraamkamer geworden. Helaas was/is tijdens de corona tijdperk met

regelmaat vuur gestoken in de bossen en zelfs gezonde bomen ervoor omgezaagd of gewoon in brand gestoken. Bomen verzorgen de mens zuivere lucht/zuurstof hoe kan je dan..... een gezonde boom in brand steken? 66. **Es**.

67. **Hotsboûm**

67. **Onze Hotsboûm (Hotsboom)** Deze lindeboom is om verschillende redenen een markant exemplaar, in de eerste plaats wegens zijn ouderdom. Hoe oud precies is niet met zekerheid te zeggen. Sommigen schatten hem op 200 tot 300 jaar, maar anderen gaan van een hogere ouderdom uit en denken aan 300 tot 400 jaar. Ook de herkomst van zijn naam 'Hotsboûm' is onduidelijk. 'Hots' zou 'oud' kunnen betekenen. Hoe het ook zij, die naam komen wij al in oude archiefstukken uit de 15e eeuw (1444) tegen. Uit die stukken blijkt dat onze lindeboom een voorganger heeft gehad: op dezelfde plek stond ook al een boom met dezelfde naam.

Onze boom is ook markant omdat hij diende om de grens tussen het Graafschap Gronsveld en de Heerlijkheid Cadier te markeren. Eén van de twee wegen naar Gronsveld liep via 't Gruusselt. 't Gruusselt is gelegen in

het westelijk buitengebied van Cadier en Keer. De boom staat aan de rand van het Savelsbos op de *Rieseberg* (Riesenbergh). Daar waar de landweg (*Gruisveldweg*) het bos induikt treffen wij hem – majestueus als hij is – aan de rechterkant aan. Het is een Zomerlinde (voor de kenners, *Tilia platyphyllos*). Boven de grond heeft de stam een omtrek van ongeveer 4 meter en zijn hoogte bedraagt ongeveer 30 meter. (Tekst: drs. Harry H.M. Beckers en Jo Purnot, *Historisch Kring Keer*).

68.

68. Millennium-Linde. In 2001 heeft de VTN rond Cadier en Keer 10 lindebomen geplant voor kinderen waarvan wij, VTN, in het millenniumjaar 2000 een geboortekaartje hebben mogen ontvangen. Dit is een van deze millenniumbomen, die hier dus nu al 20 jaar staat. Precies in het midden van de plantcirkel van deze 10 millennium-geboorte-Lindes staat in Cadier en Keer (naast de gymzaal) een Zilverlinde. Deze noemen we de Moederlinde.

69. Klimaatbos. Op Boomplantdag 22 maart 2017 is de eerste boom (een Rode beuk) geplant in het nieuw aan te leggen 3 hectaren groot gemeentebosperceel dat de naam "Klimaatbos" heeft gekregen. Op die dag zijn kinderen van verschillende basisscholen uit de gemeente ons komen helpen om de eerste en de vele die volgden te planten. Het planten van bomen en struiken is een uitstekende manier om de jeugd actief bij natuurbehoud en -ontwikkeling te betrekken. Voor kinderen een beleving om nooit te vergeten en hopelijk dat zij over een tijd aan hún kinderen of zelfs kleinkinderen het met eigen handen aangeplante natuurgebied kunnen laten zien, om weer een nieuwe generatie natuurbewakers en -beschermers te inspireren. In de toekomst zal deze haag een bossagehaag vormen die ten goede komt aan o.a. vogels, insecten, bijen, vlinders en kleine en grote "wild life" zoogdieren.

Tevens worden jaarlijks in het Klimaatbos stroken ingezaaid met verschillende wilde kruid-, plant- en bloemsoorten. We proberen hiervoor zoveel mogelijk inheems zaadgoed te gebruiken. Het gewas en de bloemen komen ten goede aan bijen, insecten, vlinders, vogels, klein en groot zoogdierwild, ter bevordering van de biodiversiteit. Hier is ook op een heuvel een uitkijkpost van boomstammen gerealiseerd waar een fauna-waarnemingsbord hangt, met daarop de dieren die je met een beetje geduld en geluk vanaf de uitkijkpost kunt waarnemen.

Toekomst Klimaatbos. De VTN hoopt de komende jaren tijdens de jaarlijkse Boomplant-/feestdag samen met de gemeente en de basisschoolkinderen enkele nieuwe autochtone bomen te planten. De meeste bomen zullen ontkiemen en uitgroeien uit ingewaaid zaad van de omliggende bosbomen. Wij zullen zorgdragen dat er van verschillende boomsoorten de sterkst groeiende boom de ruimte krijgt om uit te groeien. Het Klimaatbos is tevens voor jeugdeducatie bedoeld, zodat men over enkele jaren het verschil tussen boomsoorten van dichtbij kan zien, o.a. de verschillen tussen Zomer- en Wintereik, Zomer- en Winterlinde, Rode en Groene beuk, opgroeiende Haagbeuk en Beukenhaag, etc.

Bomen zijn veel meer dan een getuigenis, herinnering en/of aankleding van de omgeving. Het is nu meer dan ooit noodzakelijk dat er heel veel bomen worden aangeplant om zo het gezonde evenwicht tussen Moeder Aarde en de "vervuilde" vrije lucht te kunnen herstellen. Tenslotte zijn wij, de mens de grootste vervuilers.....

Moge deze Bomenwandeling bijdragen aan motivatie en inspiratie om ook in de toekomst bomen te gaan planten, onderhouden en beschermen. NATUURBEHOUD (ook van bomen) IS EIGENBEHOUD!

Het kan goed zijn dat een of enkele bomen op de foto niet correct zijn benoemd: we zijn erg benieuwd bij welke boom u denkt welke soort het dan wel is.....?

Na de wandeling wordt u bij het vertrek-/eindpunt door de VTN en haar sponsors per familie/groep één exemplaar van ons VTN 55-jarig lustrum-bomen-boekje aangeboden voor de zeer sterk gereduceerde prijs van € 2,-. Dit bomenboekje is een speciale editie van het kwartaalblad 't Wiet Klieëf van onze Vereniging tot Natuurbehoud Cadier en Keer met het thema: Bomen (120 pag. A5 in kleur).

69. Klimaatbos.

Bedankt voor uw interesse. We hopen dat u een mooie en leerzame bomenwandeling heeft gehad, VTN / IVN / SBB.

Idee en uitwerking, VTN voorzitter Jürgen Mingels, 2021.